

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра внутрішніх хвороб, фармації та біохімії

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**Незаразна патологія та концепція єдиного здоров'я
(вибіркова)**

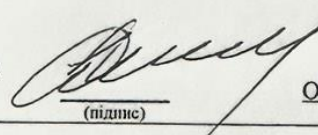
Спеціальність	212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза»
Освітня програма	21 «Ветеринарна медицина»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Суми - 2026

Розробник:

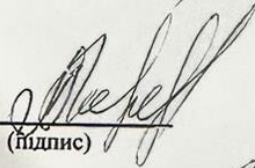

Богдан МОРОЗОВ, к.вет.н., старший викладач

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб, фармації та біохімії	протокол від 01.06. 2026 р № 11
	Завідувач кафедри (підпис) <u>Олександр НЕЧИПОРЕНКО</u> (прізвище, ініціали)

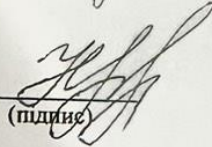
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Тетяна Фотіна
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

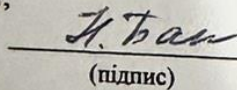

(підпис)

Людмила НАГОРНА
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(ПІБ)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Гарсія Бархана
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06. 2026 р.

Розробник: _____ **Богдан МОРОЗОВ, к.вет.н., старший викладач**

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб, фармації та біохімії	протокол від 01.06. 2026 р № 11
	Завідувач кафедри _____ (підпис) <u>Олександр НЕЧИПОРЕНКО</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ Тетяна Фотіна
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма _____ Людмила НАГОРНА
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: _____
(ПІБ)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Незаразна патологія та концепція єдиного здоров'я		
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини/ внутрішніх хвороб, фармації та біохімії		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза 21 Ветеринарна медицина		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	-		
6.	Семестр та тривалість вивчення	5,6 курс, 10,11 семестр 30 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Лабораторні	
		5 курс		
			46	
		6 курс		
			46	
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Старший викладач Морозов Богдан Станіславович		
11.1	Контактна інформація	Факультет ветеринарної медицини кабінет 25 E-mail: MorozovBS@meta.ua Тел. (066) 3130411 Час проведення консультацій: щосереди з 12-00 до 13-00		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Превентивна терапія включає в себе основи загальної профілактики і терапії внутрішніх хвороб тварин, етіологію, патогенез, симптоми, діагностику, лікування і профілактику незаразних хвороб різних органів і систем.		
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами теоретичними і практичними знаннями з вивчення основних внутрішніх незаразних хвороб тварин, їх етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, діагностики та диференційної діагностики, лікування та профілактики		

13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на: іноземна і латинська мова, анатомія, фізіологія, біохімія, клінічна діагностика, ветеринарна фармакологія. 2. Освітній компонент є основою для акушерства і гінекології, розмноження тварин, паразитологія, інфекційні хвороби, патологічна анатомія, діагностика і терапія внутрішніх хвороб продуктивних тварин, спеціальна пропедевтика.
14.	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Базами практики СНАУ для проведення навчальної практики студентів є підприємства, навчальні кабінети, навчально-практичні центри тощо. Бази практики відповідають таким вимогам: наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовують у галузі ветеринарної медицини, надається право користування технічною і іншою документацією, потрібною для виконання програми практики.
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушення академічної доброчесності при вивченні ОК «Внутрішні хвороби тварин» вважаються : академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0 , повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від

		виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Ключові слова	Диференціальна діагностика, лікування тварин, профілактика хвороб, ветеринарна терапія, комплексна діагностика, симптоматика https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=2235

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 6	
ДРН 1. Використовувати знання видів і методи терапії тварин при призначенні лікування та профілактики, застосовуючи методи терапевтичної техніки на практиці		+		+	Робота з тваринами,
ДРН 2. Вміти складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб тварин та організувати його виконання			+		Складання акту диспансеризації
ДРН 3 Диференціювати клінічні ознаки хвороб тварин різної етіології		+			Тести множинного вибору
ДРН4. Використовувати знання особливостей етіопатогенезу, симптомів та перебігу хвороби для призначення лікування та профілактики, обираючи лікарські препарати відповідно до діагнозу хвороби	+	+			Симуляційні вправи Вирішення ситуаційних задач
ДРН 5. Аналізувати отримані результати в процесі лікувально-профілактичних заходів		+	+	+	Оформлення письмової роботи

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література
	Аудиторна робота		
	Лк	Лаб. з.	
Тема 1. Вступ до незаразної патології та концепції «Єдиного здоров'я» 1. Визначити поняття незаразної патології. 2. З'ясувати її місце в структурі ветеринарної медицини. 3. Ознайомити з метою та завданнями підходу «One Health».			12 1,2,3,4,5,8,13,14,16,17,18,22
Тема 2. Патогенез і класифікація незаразних хвороб 1. Механізми розвитку незаразних хвороб і класифікація патологічних процесів. 2. Загальні етапи патогенезу. 3. Класифікаційні підходи до незаразних хвороб. 4. Визначити значення функціональних і морфологічних змін.			12 1,2,3,4,5,11,22,29,30,31
Тема 3. Основні патологічні синдроми: гіпоксія, лихоманка, шок 1. Визначити механізми розвитку гіпоксії, лихоманки, шоку. 2. Проаналізувати їх вплив на організм тварини. 3. Розглянути діагностичні підходи до їх виявлення.			12 1,3,5,10,14,16,23,25-29
Тема 4. Запалення незаразної природи 1. Механізм розвитку та стадії запалення без участі патогенних мікроорганізмів. 2. Визначити три основні стадії запалення. 3. Описати клітинні та гуморальні реакції. 4. Пояснити відмінності інфекційного та асептичного запалення.			10 1,2,5,6,7,10,15,18
Всього за 10 семестр			46

Тема 5. Хвороби органів дихання незаразної етіології 1. Патологія дихальної системи, що не має інфекційної природи. 2. Бронхіт, емфізема, аспіраційна пневмонія. 3. Етіологічні чинники (газове середовище, пил). 4. Методи діагностики та лікування.			6	1,2,3,4,6,8,9,19
Тема 6. Хвороби шлунково-кишкового тракту незаразної природи 1. Причини, прояви та профілактика незаразних захворювань ШКТ. 2. Гастрити, ентерити, диспепсії, атонії. 3. Визначити дієтичні та фізичні причини. 4. Ознайомити з методами терапії та діагностики.			6	2,4,5,18,21
Тема 7. Неінфекційні хвороби печінки 1. Надати знання щодо гепатозів, гепатитів незаразної етіології. 2. Вивчити основні функції печінки. 3. Розглянути причини токсичних і метаболічних уражень. 4. Ознайомити з підходами до діагностики та лікування.			6	1,2,3,4,6,8,9,19
Тема 8. Хвороби нирок і сечовидільної системи 1. Дати уявлення про незаразні хвороби нирок і сечовидільного апарату. 2. Вивчити етіологію нефритів, нефрозів, уролітіазу. 3. Розглянути основи лабораторної діагностики. 4. Проаналізувати терапевтичні підходи.			6	1,2,5,6,7,10,15,18
Тема 9. Хвороби нервової системи незаразної етіології 1. Ознайомити з патологіями нервової системи незаразного походження. 2. Проаналізувати функціональні та органічні ураження. 3. Вивчити механізми розвитку енцефалопатій, невритів. 4. Розглянути методи діагностики (рефлекси, поведінкові тести).			6	1,2,3,4,5, 20,21

Тема 10. Імунопатологія: алергії та аутоімунні стани 1. Дати уявлення про незаразні імунні патології, включаючи алергії та аутоімунні захворювання. 2. Класифікувати типи гіперчутливості. 3. Охарактеризувати механізм аутоімунних реакцій. 4. Навести приклад у ветеринарній практиці.			6	1,2,3,4,5
Тема 11. Метаболічні хвороби: етіологія, діагностика, профілактика 1. Метаболічні порушення як ключова група незаразних патологій. 2. Класифікація основних метаболічних хвороб (кетоз, ацидоз тощо), механізм їх розвитку. 3. Клінічні ознаки та профілактичні заходи.			6	1,2,3,4,5,10,13,20,21,24-31
Тема 12. Хвороби опорно-рухового апарату 1. Дослідити незаразні хвороби кісток, суглобів, м'язів. 2. Визначити причини артритів, остеомалії, міозитів. 3. Вивчити вплив умов утримання та годівлі. 4. Ознайомити з лікувально-профілактичними заходами.			6	1,2,3,4,5, 10,13,20,21,24-31
Тема 13. Ендокринні захворювання у тварин 1. Вивчити клінічні прояви, причини та діагностику основних ендокринопатій. 2. Розглянути гіпо- і гіперфункції щитоподібної, надниркової та підшлункової залоз. 3. Вивчити роль гормональної регуляції у розвитку хвороб. 4. Опанувати базові методи ендокринної діагностики.			6	1,2,3,4,5,

Тема 14. Токсикози та отруєння незаразної природи 1. Дослідити особливості дії токсичних речовин на тваринний організм. 2. Класифікувати джерела токсикозів. 3. Вивчити дію мікотоксинів, нітратів, важких металів. 4. Розглянути антидотну терапію та профілактику.			6	1,2,3,4,5, 20,21
Всього за 11 семестр			46	
Всього 10-11 семестр			92	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно*</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Використовувати знання видів і методи терапії тварин при призначенні лікування та профілактики. Застосовуючи методи терапевтичної техніки на практиці.	Інформативна лекція де студенти отримують готову інформацію, яку необхідно запам'ятати, <i>лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Практичні методи</i> – робота з тваринами, застосування методів терапевтичної техніки, фізіотерапії. Відпрацювання методів введення лікарських речовин. <i>Проблемні</i> – диспути за матеріалами лекції. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	30	<i>Позааудиторна робота</i> – читання літератури за темою, перегляд роликів щодо методів терапевтичної техніки, фіксації тварин, методів введення лікарських речовин. (https://cdn.snau.edu.ua/moodle/mod/page/view.php?id=242975 https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2235#section-1) Підготовка презентацій та доповідей за темою.	30
ДРН 2. Вміти скласти план заходів профілактики внутрішніх хвороб тварин та організувати його виконання.	Ознайомлення з етапами диспансеризації, проведення дослідження умов утримання та годівлі тварин, дослідження кормової бази в умовах ННБК «Віварій» СНАУ. Проведення загального огляду тварин з метою	30	<i>Позааудиторна робота</i> – складання плану диспансеризації для конкретного виду тварин.	30

	виявлення клінічних та субклінічних стадій захворювання. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.			
ДРН 3 Диференціювати клінічні ознаки хвороб тварин різної етіології	<i>Лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Лекція-прес-конференція</i> де пропонується студентам письмово поставити викладачу запитання з теми, яка буде вивчатися. Протягом двох-трьох хвилин студенти формулюють запитання і передають їх викладачеві. Під час лекції викладач дає відповіді на запитання. Запитання студенти подають на початку теми для виявлення інтересів групи або потоку, їх установок, можливостей; в середині – для залучення студентів до вузлових моментів курсу і систематизації знань; у кінці – для визначення перспектив розвитку засвоєного змісту. <i>Робота з тваринами</i>, де розбираються основні клінічні прояви внутрішніх незаразних хвороб тварин та проводиться диференційна діагностика. <i>Проблемні</i> – диспути за матеріалами лекції. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	30	<i>Позааудиторна робота</i> – Розв’язання ситуаційних задач. Тестування на платформі MOODLE Вирішення ситуаційних завдань	30 (16/14)
ДРН4. Використовувати знання особливостей етіопатогенезу, симптомів та перебігу хвороб для	<i>Лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й	38	<i>Позааудиторна робота</i> – Читання матеріалу щодо запропонованих тем. Перегляд роликів з внутрішніх незаразних хвороб	42 (14/28)

призначення лікування та профілактики, обираючи лікарські препарати відповідно до діагнозу хвороби.	самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Робота з тваринами</i> , де розбираються умови утримання тварин, ланки патогенезу основні клінічні прояви внутрішніх незаразних хвороб тварин та пропонуються протоколи лікування і профілактики <i>Проблемні</i> – диспути за матеріалами лекції. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.		різних органів і систем, які розташовані на платформі MOODLE Розв'язання ситуаційних задач.	
ДРН 5. Призначати лікувально-профілактичні заходи з урахуванням клініко-лабораторних показників, розуміючи небезпеку неправильного призначення, передозування і побічної дії препаратів.	<i>Проблемна лекція</i> - Студенти отримують готову інформацію, яку необхідно запам'ятати. Створюється проблемна ситуація, яка спонукає студентів до пошуків розв'язання проблеми, крок за кроком підводячи до цілі. <i>Робота з тваринами</i> з метою спостереження за тваринами, яким призначено лікування. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	30	<i>Позааудиторна робота</i> – підготовка презентацій та доповідей за темою.	30
ДРН 6. Аналізувати отримані результати в процесі здійснення лікувально-профілактичних заходів за внутрішніх незаразних хвороб тварин	Після призначення протоколу лікування та профілактики внутрішніх незаразних хвороб тварин проводиться аналіз кожного призначеного препарату та методу терапії.	20	Ознайомлення з існуючими протоколами лікування тварин за внутрішніх незаразних хвороб. Оформлення протоколу за певного захворювання.	20

*ПРИМІТКА. Особливості виконання самостійної складової дисципліни. Рівень засвоєння тем, призначених для самостійного опрацювання студента, оцінюється в ході захисту конспекту із самостійної роботи, під час тематичного опитування на лабораторних заняттях та вирішення окремих ситуаційних завдань. Для досягнення мети і виконання завдань навчальної практики, кожен студент, працюючи у підгрупах, зобов'язаний виконати отримане на період практики індивідуальне завдання відповідно до його змісту, впродовж терміну практики.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено у 10,11 семестрі

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Усне опитування	15 балів/15%	До 15 тижня
2.	Вирішення ситуаційних завдань та складання протоколів	20 балів/20%	До 13 тижня
3.	Презентації з доповідями за темами	15 балів/15%	До 14 тижня
4.	Робота з тваринами	30 балів/30%	До 12 тижня
5.	Тести множинного вибору	20 балів/20%	До 7 тижня

5.1.1. Критерії оцінювання 10,11 семестр

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усне опитування	<5 балів	5-10	11-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Вирішення ситуаційних завдань, складання протоколів	<10 балів	11-15	15-19 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, розв'язані ситуаційне завдання розв'язане повністю, протокол складений	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Підготовка презентацій та доповідей	<5 балів	5-10	11-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Презентація підготована, але доповідь не чітка, не логічна	Виконано усі вимоги завдання, доповідь та презентація відповідають поставленим вимогам	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Робота з тваринами	<15 балів	15-20	21-26	27-30
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але є незначні порушення методик	Завдання виконане вірно	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість,

				запропоновано власне вирішення проблеми
Тести	<10 балів	10-15	16-19	20
множинного вибору	Менше 10 правильних відповідей	10-15 правильних відповідей	16-19 правильних відповідей	Всі правильні відповіді

5.2. 2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над ситуаційними задачами	10-15 хвилин в кінці кожної вивченої теми
2.	Зворотній зв'язок від студента під час роботи	Наступне заняття після вивчення нової теми
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації самостійної роботи	5, 12 тиждень
4.	Обговорення ситуаційних задач з груповим обговоренням	Після вивчення нової теми
5.	Експрес опитування з взаємоперевіркою студентів	6, 14 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Конспект лекцій з діагностики і терапії внутрішніх хвороб продуктивних тварин Долбаносова Р.В. Улько Л.Г. Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 122.
2. Кардіологія і пульмонологія. Конспект лекцій. . Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 76.
3. Кардіологія та пульмонологія. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів ФВМ. Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 59.

Додаткові джерела

4. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізла, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400с.
5. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П.І. Вербицький, П.П. Достоевський. – К.: «Урожай», 2004. – 1280 с
6. Судаков М.О., Цвіліховський М.І., Береза В.І., Погурський І.Г., Січкара В.С. Внутрішні незаразні хвороби тварин / за ред. М.О. Судакова. – К. : Мета, 2002. – 352 с.
7. Цвіліховський М.І., Береза В.І., Січкара В.С., Чумаченко В.Ю., Колтун Е.М., Макарін А.О., Голопура С.Г. Внутрішні хвороби тварин / за ред. М.І. Цвіліховського. – К. : Арістей, 2004. – 139 с.
8. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / В.І. Левченко та ін. за ред. В.І. Левченка і В.В. Влізла. 2ге вид., перероб. та доп. Біла Церква, 2019. 416
9. Внутрішні незаразні хвороби тварин: підручник / [М.І. Цвіліховський, В.І. Береза В.С. Січкара та ін.]; За ред. М.І. Цвіліховського. – [З-євид.] – К.: Аграрна освіта, 2014. – 614с.

Інформаційні ресурси

10. <http://dSPACE.nubip.edu.ua:8080/jsrui/> – Електронна бібліотека НУБіП України
11. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
12. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

Методичне забезпечення

13. Методичні вказівки до самостійної роботи по внутрішніх хворобах тварин для студентів факультету ветеринарної медицини на тему: «Фізіотерапія і фізіопрофілактика». /

- Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2017. – 30 с.
14. Методичний посібник до самостійної роботи «Хвороби системи травлення». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2020. – 66 с.
15. Правила особистої гігієни і безпеки праці при дослідженні хворих тварин і надання їм лікувальної допомоги. / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2015. – 17 с.
16. «Методи терапевтичної техніки». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 1997. – 43 с.
17. «Дієтотерапія і дієтопрофілактика». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 1998. – 23 с.
18. Методичний посібник до самостійної роботи «Хвороби сечової системи». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2003. – 46 с.
19. Методичний посібник до самостійної роботи «Хвороби нервової системи». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2003. – 66 с.
20. Методичний посібник для самостійної роботи «Хвороби імунної системи». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2004. – 38 с.
21. Правила особистої гігієни і безпеки праці при дослідженні хворих тварин і надання їм лікувальної допомоги. / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2005. – 17 с.
22. Методичний посібник для самостійної роботи «Отруєння токсинами кормів і кормовими добавками». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2002. – 50 с.
23. Методичний посібник для самостійної роботи «Хвороби шкіри». / Улько Л.Г., Мусієнко В.М., Скляр О.І., Мусієнко О.В., Кистерна О.С. – Суми: РВВ СНАУ, 2002. – 19 с.
24. Хвороби верхніх дихальних шляхів. Методичні вказівки до лабораторно-практичного заняття №1-2 для студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни „Внутрішні хвороби тварин”. Улько Л. Г., Мусієнко В. М., Мусієнко О.В. Скляр О.І. Кистерна О. С.Шкромада О.І., Долбаносова Р.В. Суми, 2008р., 54 с,
25. Хвороби верхніх дихальних шляхів. Методичні вказівки до лабораторно-практичного заняття №3 для студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни „Внутрішні хвороби тварин”. Улько Л. Г., Мусієнко В. М., Мусієнко О.В. Скляр О.І. Кистерна О. С. Суми, 2008р., 49 с,
26. Хвороби верхніх дихальних шляхів. Методичні вказівки до лабораторно-практичного заняття №4 для студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни „Внутрішні хвороби тварин”. Улько Л. Г., Мусієнко В. М., Мусієнко О.В. Скляр О.І. Кистерна О. С. Суми, 2008р., 43 с,
27. Хвороби верхніх дихальних шляхів. Методичні вказівки до лабораторно-практичного заняття №5 для студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни „Внутрішні хвороби тварин”. Улько Л. Г., Мусієнко В. М., Мусієнко О.В. Скляр О.І. Кистерна О. С.Шкромада О.І., Долбаносова Р.В. Суми, 2008р., 38 с,
28. Конспект лекцій з діагностики і терапії внутрішніх хвороб продуктивних тварин Долбаносова Р.В. Улько Л.Г. Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 122.
29. Кардіологія і пульмонологія. Конспект лекцій. . Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 76.
30. Кардіологія та пульмонологія. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів ФВМ. Суми, РВВ СНАУ, 2022, с. 59.

Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання (Moodle), Zoom, Google Meet, тощо).

<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=2235>